

*Alina
Tomnikov*

Käännä hirviö
kylkiasentoon

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Lainauksia ja viittauksia:

Sivu 28, 127, 353–354: Sininen uni, säv. Tapio Rautavaara, san. P. Mustapää (Marti Haavio)

Sivu 33 ja 243: Sitaatti, Joss Whedon

Sivu 102: Teenage Mutant Ninja Turtles (Turtles – Mutanttininjakilpikonnat),
Fred Wolf Films

Sivu 106: Autiotalo, Dingo, säv. & san. Neumann (Pertti Nieminen)

Sivu 110: Keinutaan feat. VilleGalle, Antti Tuisku, säv. Antti Tuisku, Jurek,
Kalle Lindroth, san. Antti Tuisku, Jurek, Kalle Lindroth, VilleGalle

Sivu 138, 201, 203, 235, 340–341, 415: Trava u doma (Ruoho kotipihalla), Zemljane,
san. Anatoli Poperetšni, säv. Vladimir Migulja, vapaa suomennos Alina Tomnikov

Sivu 167: Mä hiihdän, Antti Tuisku, säv. & san. Aku Rannila,
Jurek, Kalle Lindroth, Saara Törmä

Sivu 170: Ja vas ljubil (Rakastin teitä), Aleksandr Puškin,
vapaa suomennos Alina Tomnikov

Sivu 175: Moskovskije okna (suom. Moskovan valot), säv. Tihon Nikolajevič Hrennikov,
san. Mihail Matusovski, suom. Pauli Salonen

Sivu 255: Prikljutsenija Kaštantsika (Pikku kastanjan seikkailut), Vladimir Orlov,
vapaa suomennos Alina Tomnikov

Sivu 269: Vinni-Puh i den zobot, Sojuzmultfilm, vapaa suomennos Alina Tomnikov

Sivu 287: Il mio bungalow, Crucchi Gang, säv. Maurice Ernst,
Michael Krammer, Peter Horazdovsky, Philipp Scheibl,
san. Francesco Wilking, vapaa suomennos Alina Tomnikov

Sivu 289: Missä muruseni on, Jenni Vartiainen,
säv. Jenni Vartiainen, Jukka Immonen, san. Mariska

Sivu 332: Merirosvolaulu, suom. Sauvo Puhtila

Sivu 350–351: *Baskervillen koira*, Arthur Conan Doyle,
suom. A. A. Fabritius. Kirjailijan valikoimat kohdat.

Sivu 359: Je ne pourrai jamais vivre sans toi, säv. Michel Jean Legrand, san. Jacques Demy

Sivu 368: Treat You Better, Shawn Mendes, san. Shawn Mendes, Teddy Geiger, Scott Harris

Sivu 384: Sitaatti, Peter Hille

Sivu 395–396: Žuravli (suom. Kurjet), säv. Jan Frenkel,
san. Razul Gamzatov, suom. Pauli Salonen

Sivu 447: *Das Geheimnis der Vier Briefe*, Sophie Hannah,
saks. Giovanni Bandini, Ditte Bandini

Copyright © Alina Tomnikov ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-38258-4

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2023

4041 0037
Painotuote

Kaikille kaarisiltojen rakentajille.
Ja äidille, jota rakastan.

Unet eivät kerro avaruusaluksen laukaisuhetkistä,
vaan ruhosta kotipihalla. Ja kun vetäydyn avaruusaluksen
katsomaan maata allani, tunnen ikävän.

Sen piti olla aivan tavallinen torstai.

Tai lähes tavallinen, koska oli joulupäivä ja olin ajamassa kotiin Seurasaaresta. En yleensä käy Seurasaaresta enkä varsinkaan autolla. En pidä ulkoilusta enkä retkistä tai perheen yhteisistä puuhapäivistä. Autoista pidän kyllä.

Ajan äidin Hyundailla, se on yllättävän hyvä auto varsinkin nyt kun ilmastointi toimii taas. Kuuma ilma tuntuu hyvältä kasvoilla, ja Hakaniemen torin valoihin pysähtyessä enää vain pikkurilli ja nimetön ovat tunnottomat.

Laitan vasemman pikkurillin suuhun ja imeskelen sitä. Ympäriini on kaunista. Mustaa, pimeää ja yksittäisiä jouluvaloja ikkunoissa.

Ai niin, joulu. Ja mitä minä teen?

Kananmakuisia nuudeleita vai särkipullia perunamuussissa? Teeke mieli molempia. Onneksi Hakaniemen Ympyrätalon S-Market on nykyisin 24 h.

Laitan vilkun oikealle ja rullaan hitaasti McDonaldsin ohi. Hesburgerkin olisi tuolla. Ei, päätän seurata ensimmäistä intuitiota. Ostaisin molemmat: nuudelit ja särkipullat, kyllä vatsaan mahtuu eikä kotona odota kukaan. Ehkä vielä sinihomejuustopiparkakkujäätelöä, sitten kotiin, Netflix päälle ja jalat jakkaralle.

Mietin Jessen perhettä, joka riiteli autossa matkalla Verkkokauppaan, että olisiko ok, jos Diana antaisi aikuiselle pojalleen sata euroa PlayStation nelosen ostoon. En ollut tätä kuulemassa, olin Hyundaissa. Ajoin Jessen isän madalletun Bemari 8-sarjan

Gran Coupén takana ja mietin automaatin ja manuaalin eroja. Yritin olla ajamatta ihan perässä kiinni, koska se on ärsyttävää. Tosin minulle sanottiin myöhemmin, että isä tykkää kun sen perseessä ajetaan.

Lupasin tästä lähtien aina nuolla Pasin persettä. Kaikki nauroivat. Hekin tarvitsevat jonkun, joka sanoo ääneen sen, mitä kaikki ajattelevat.

Vaihdan suuhun vasemman nimettömän. Minulle on jostain syystä tärkeää, että Jessen perhe pitää minusta, varsinkin isä. Pasi on niin erilainen kuin oma isäni. Pasi on sellainen järjestelijä, mahdollistaja. ”Norjalaisen säätutkan mukaan huomenna ei sada. Ostin veneeseen bensakanisterin, niin ei tarvitse ajaa Lautasaareen tankkaamaan. Olen käyttänyt ruisleivän päällä jo kymmenen vuotta joka aamu Saarioisten punajuurisalaattia.”

Hymyilen. Rakastan Jessen perhettä.

Painan kaasua ja kompensoin nopeudella sen, minkä haaveilussa hävisin. Olen jäädä sääntöjen mukaan ajavan bussin alle ja vaihdan nopeasti vasemmalle kaistalle. Perkele, tässä olikin tämä tietyö. Anteeksi, huudan perään. Mitä ajat noin kyljessä saatana. Pari naista seisoo pysäkillä, mutta heidän kasvonsa ovat sinisissä ruuduissa, eivät he nähneet. Äidin Hyundai pomppii soralla, ja jotain painavaa kolisee peräkontissa.

Jatkan vasemmalla kaistalla ja hidastan vauhtia. Puhelin kilahtaa, yksi uusi viesti. Sisko.

”Äiti soittaa mulle ja kuulostaa tosi oudolta.” Heti perään tulee toinen viesti: ”Sama ku se koirasekoilukeissi.”

Vedän henkeä ja käännän vilkun oikealle.

Seuraavasta tunnista muistan parhaiten valot, kiihdytykset, hidastukset, pelon.

Käännän rajusti oikealle ja vaihdan Hyundain sport-modelle. Kiihdytän Hämeentielle bussin perään, sillä on kyydissään pelkkää kellertävää valoa.

”Mä soitan sulle kohta, kaks min”, kirjoitan siskolle yhdellä kädellä, ja hän kuittaa. Hyvä, että osaan ajaa autoa polvella.

Uusi viesti, taas sisko: ”Se lopetti puhelun.” Ja sitten: ”Ei hitto, tai sit se on sairaskohtaus.”

Katson vain puoliksi tietä, mutta ulkona ei ole ketään. Ajan auton kotini eteen Porthaninkadulle, puoliksi jalkakäytävälle. Miksi tulin tähän?

”Mua pelottaa että sille tapahtuu jotain, se puhu jotain silittämisestä”, sisko kirjoittaa.

Penkinlämmitin hohkaa. Napsautan hätävilkut päälle, ettei kukaan suutu, ja istun pimeässä autossa merinovillaisessa aluskerrastossa, toppatakissa ja piikkihohkaisissa talvikengissä. On todella kuuma. Avaan takin ja heitän pipon, hanskat ja huivin takapenkille Jessen PlayStation nelosen päälle. Sekö se siellä kolisee?

”Pitäskö mun mennä käymään siellä”, kirjoitan ja toivon, että sisko sanoisi ei.

”En mä tiä.”

”En mäkään.”

Räplään kasvoja. Kasvoja ei saisi räplätä.

Lähden ajamaan.

En välitä Hämeentien remontista ja ajokiellosta, ketä kiinnostaa yksi harmaa Hyundai joulupäivän iltana. Peräkontissa kolisee jokaisella töyssyllä, ja ajan vahingossa työkoneille tarkoitettuun syvennykseen. Perkeleen vittu. Alan peruuttaa, mutta taakseni on ilmestynyt toinen henkilöauto. Kuski seurasi minua ja ajoi itsekin harhaan. Pieni punainen mini, pitkät päällä. Urpo, katsoisi minne ajaa.

Ajan Kurvin ohi ja käännyn pienelle sivukadulle Kapsäkin viereen. Miksi käännyn tänne, en tiedä. Ajan umpikujan päähän, asfalttiselle kääntöpaikalle uusien kerrostalojen eteen, ja pysähdyn. Taas kolahdus. Jätän auton käyntiin ja hyppään ulos. Nyt riittää.

Ajovalot tekevät maahan viivat, ja varjoni lepattaa punatiilisen kerrostalon seinässä. Avaan peräkontin.

Kolme muovilla pinkiksi huputettua Pepsi Max -keisiä lepää muuten tyhjässä tilassa.

Yhdessä keississä on neljä kahden litran jättipulloa. Tällaisia töniköitä plussakorttiperheet raahaavat Citymarketista ostoskärriyllä lauantaiamuisin, kurvaavat Kotipizzan kautta sohvalle ja lipittävät niitä sitten pikkuhiljaa viikon mittaan pois, kunnes toistavat saman kahden viikon päästä.

Paitsi meidän äiti. Meidän äiti juo kaiken yksin, jättää Hyundaiain kotinsa viereen hiekkaparkkikselle ja kantaa yksin yhden tönikän sisälle. Muut kolme säilyvät hyvin peräkontin viileässä. Jatkettu jääkaappi, hän sanoo. Äidin sormet ovat heikot ja löllöt, eikä niillä voi nostaa painavia kantamuksia.

Kuvittelen äidin siihen. Olisihan minun pitänyt tämä muistaa. Puistattaa, pakahduttaa.

Istun takaisin autoon ja soitan Jesselle.

OSA 1

Mitä korvatulpatkaan
eivät vaimenna

Aamu. Helmikuu. Teen Jesselle herkkuleipiä.

– Onko jo nälkä? kysyn. – Aistin sieltä makuuhuoneesta asti yksinäisen miehen hätähuudon.

– Ei oikein, Jesse vastaa.

– No kyllä se sitten kun nää leivät tuoksutat.

– Joo.

Työnnän kaksi karjista ja yhden kauraleipäsiivun leivänpaah-timeen. Avaan keittiön pikkuikkunan ja rikon kaksi kananmunaa öljyiselle pannulle. Tirisee.

– Ai että kyllä mullakin täällä reseptorit huutaa hoosiannaa.

– Oi, oi! mies kiljahtaa makuuhuoneen ovelta nähdessään kananmunat.

– Ei vielä. Mee vessaan.

– Aha, Jesse sanoo ja menee vessaan.

Teen leivät valmiiksi keittiösaarekkeella. Levitän niille paljon voita. Voi sulaa kuumalla karjiksella ja myös Vaasan kauraleivällä. Peittelen jokaisen kolmella siivulla ohuen ohutta meetvurstia ja nostan päälle vielä tirisevät pasta rossalla maustetut kananmunat. Tämä on uusi keksintöni, herkkuleipä. Omaa suutani vihloo ajatuskin, että pitäisi syödä jotain noin suolaista, mutta Jesse tykkää. Juustokimpale on ohut liru, mutta jotain irtoaa. Siivutan kannikasta pikkuruisia klönttejä ja asettelen ne kuuman kananmunan päälle. Kolme kurkkupalaa vielä jokaiselle. Nostan kaksi karjista ja yhden Vaasan lautaselle. Hymyilyttää.

– Valmistaaa, huudan vessaan.

– Jee, sieltä kuuluu. Vähän haljusti. Mies tulee kuitenkin vessasta.

- Voi. Missä saan syödä?
- Missä vaan.
- No sitten tässä. Oioi mitä herkkuleipiä, Jesse sanoo ja ottaa minut halaukseen. – Mä niin pidän susta.
- Nii mäkin susta.
- Siis kiinni.

Mies istuu keittiösaarekkeen ääreen. Laitan omat ruisleipäni paahtimeen ja soseutan odotellessani selleriä. Olen alkanut juoda sitä aamuisin tyhjiin vatsaan, koska Jessen äidin mukaan sillä on puhdistavia vaikutuksia ihoon. Enää en oksenna enkä kuvaa itseäni yrittämässä juoda litkua. Itse asiassa pidän siitä. En omista mehustinta, joten soseutan pilkotut sellerinvarret blenderissä ja siivilöin ne mehuksi nailonsukan läpi. Sukka jäi edellisestä työprojektistani, ja joka kerta kun puristan ihonväristä sukkaa nyrkissäni ja katson siitä tirisevää vihreää nestettä, tunnen mielihyvää. Joku merkitys silläkin työllä. Sain sukan.

Ruisleivät pomppaavat paahtimesta ja siirrän ne pakastimeen. Olen keksinyt, että siellä ne jäähtyvät nopeammin. Suljen pakastimen oven ja jään katsomaan Jesseä, joka katsoo puhelinta. Kello on vähän yli kymmenen, osakemarkkinat ovat siis auenneet.

Teen aamiaisen aina ensin Jesselle, sitten itselleni. Pidän siitä, että saan katsoa, kun hän syö. Pidän siitä, että saan itse syödä rauhassa hänen jälkeensä. En pidä siitä, jos istumme vastakkain keittiösaarekkeella, joka on ihana ja uusi ja marmorinen ja kaikesta roiskeen kestävä ja esteettinen Calacatta Gold -marmoritaso, koska silloin näen vain Jessen suun, joka jauhaa. Kuulen syömisen äänet. En voi olla katsomatta suuta. Hampaita, jotka ovat menneet alhaalla päällekkäin. Jos syömme samaan aikaan, laitan vastamelukuulokkeet.

On omituista, että jonkun ihmisen nenäontelot voivat olla

niin kapeat, ettei hän voi hengittää nenän kautta. Näin on Jessellä.

– Pakko syödä suu auki, Jesse sanoi, kun ensimmäisen kerran pyysin häntä mässäyttämään purkkaa suu kiinni.

– Sä näytät ihan joltain mälliltä.

– Mut mä en saa henkeä. Mies silti yritti ja muuttui punaiseksi.

Jessellä on kauniit piirteet, hento kaula ja ihmeellinen leuka, joka on niin voimakastahtoinen, ettei se ole löllähtänyt, vaikka bokseiden resorin yli on alkanut tulla vähän täytettä. Se tuntuu minusta hyvältä, ei varmaan saisi. Sormet ovat kauniit Vaasan kauraleivän ympärillä. Miehen syödessä suu auki haluaisin silti lyödä häntä vatsaan.

Lasken vettä hanasta ja odotan, että siitä tulee kylmää. Otan leivät pakastimesta.

– Meenkö tonne sohvalle niin sä saat olla tässä? Jesse kysyy.

Seison saarekkeella. Nyt on omien leipieni vuoro.

– Joo hyvä, ja ota –

– Toi tarjotin. We finish each other's sandwiches, mies laulaa. Frozenista.

Olen ehtinyt syödä toisen leipäni, kun puhelin piippaa. Se on Nicolelta Lontoosta.

Luen viestin keittiösaarekkeen ääressä, möykky nousee kurkkuun.

Jesse istuu sohvalla ja katsoo tv:tä.

– Mitä nyt?

– No nyt tuli Nicolelta vastaus. Se ei halua että mä leikkaan tukkaa. Luen viestin ääneen ja nousen seisomaan.

– Se ohjaaja luulee että leikkaan. Mä vähän niinku jo lupasin. Voi ei.

Tepastelen keittiössä edestakaisin. Olisin toivonut, että agenttini Nicole sanoisi: Leikkaa todellakin. Se on hyvä idea. Päräy-

tetään oikein kunnolla, tulevat saa sopeutua. Lisäkkeitähän on. Tää tekee sulle hyvää nyt. Tiesin, ettei hän sanoisi niin. Miksi minun piti ylipäättään kysyä häneltä?

– Tollaset on myös ihan sun omia päätöksiä, Jesse sanoo.

– Niin. Niin se sanokin.

Nypin leivänmurusia lautaselta. Harmi, että ehdin jo syödä leivät. Lautanen on tyhjä, kahvi juotu. Otan puhelimen käteeni ja katson Nicolen lähettämiä refekuvia jostain ulkomaalaisesta näyttelijästä, siitä minkä mittaiseksi tukka olisi hyvä jättää.

– Tällaiset, sanon Jesselle ja menen istumaan sohvalle hänen ja Love it or List it Vancouverin väliin. – Tässä toisessa kuvassa näkyy miten tosta pituudesta saa vielä epookin.

– Hyvä, Jesse sanoo.

– Ai ois hyvä näin?

– No toi on järkevä.

– Mut onko hyvä olla järkevä? En haluu olla järkevä.

– Se on totta, että jos leikkaa siilin niin on vaikea tehdä 50-luvun lainetukkaa.

– Niin. Aiemmin sanoit, että olisi hyvä idea leikata.

Jesse laittaa tv:n mutelle.

– Ei sun tarvii, kato vaan, anteeksi.

– Meni jo. Puhu.

Istun hiljaa sohvanreunalla.

– Mua pelottaa mitä se ohjaaja sanoo, jos sanon että en halukaan leikkaa hiuksia siiliksi. Tai jotenkin irokeesiksi. Kun se varmasti luulee, että mä leikkaan.

– Niin?

– Kun mä olin silloin niin innoissani. Mä vastaan Nicolelle että haluisin jutella tukkajutusta.

– Hyvä. Vastaa niin.

– Okei, jos mä laittaisin näin. Näytän kirjoitukseni Jesselle.

- Vai onko se liian tyhmä, kysyn, kun mies lukee. – Voisin laittaa näinkin, sanon ja otan puhelimen miehen kädestä.
- Se on sun agentti, ei sillä oo väliä miten sille kirjoitat.
- Mua vaan. En halua että. Voispa se auttaa.
- Ei oo mitään hätää beibs. Me selvittäämme hyvin. Mä meen nyt suihkuun ja toi on just hyvä. Ei leikata niin paljon.
- Sä sanoit silloin aikasemmin että hyvä kun leikataan.
- Niin sanoin. Nyt on eri.
- Mut mua pelottaa.
- Nyt ei tommosia, nyt nainen, Jesse sanoo ja nostaa minut pystyyn.

Hän laittaa taustalle soimaan pianonsoittajahahmon, jonka Für Elise on epävireistä ja nuttura rehoittaa. Jesse pitää minua käsistä kiinni ja heiluttaa niitä joka suuntaan. Se vituttaa, ja demonstroin kuinka paljon tämänkaltainen positiivisuuteen pyrkiminen ärsyttää, mistä Jesse saa lisää positiivisuuden liekkiä ja nostaa minut ensin hajareisin vatsaansa vasten ja sitten kiepsauttaa selän puolelle, pää alaspäin.

Katson hölmistyneenä lattiaa, joka ilmestyy yhtäkkiä näkyviini erittäin lähellä nenääni. Veri menee päähän, ja sitten olenkin jo jossain toisessa kohtaa miehen kehoa. Päädyn jalat edellä lattialle jonkinlaiseen surffariasentoon enkä ymmärrä mitä kautta siihen saavuin. Ehkä jalkojen välistä, koska aivan kuin olisin nähnyt tutun paikkaamattoman reiän Jessen mustissa farkuissa ja punaiset Björn Borgit vilkkumassa sieltä.

Jessen käsittelyn jälkeen minäkin rehotan. Olemme hengästyneitä. Jesse näyttää siltä, ettei itsekään ihan tiedä miten minua heitteli ja miten osasi, mutta se selkeästi ilahduttaa häntä.

– Oot paras ja rakas ja kaikkea siltä väliltä. Nyt otat vaan maailmaa palleista kiinni, mies sanoo ja nostaa käteni ylös voittaja-asentoon.

– Kauheen maskuliininen ilmaisu, sanon ja aristelen, kun en ole sheivannut. Jesseä ei haittaa, hän ei edes vilkaise kainalokarvojani.

– Ota elämää pillusta kiinni, Jesse sanoo.

– Hyi. Nyt MÄ meen suihkuun.

– Sä selviät. Huuda jos jotain, Jesse sanoo ja rojahtaa sohvalle. Riisuu villapaidan, työntää kielen ulos kuin koira, läähättää.

Lähdemme Jessen kanssa käymään äidilläni Järvenpäässä. Olen ostanut äidille salaa uuden television.

Olisin voinut ostaa pienemmänkin, mutta päädyin 62-tuumaiseen.

Ajetaan Verkkokaupasta Järvenpäähän äidin Hyundailla, joka on meillä lainassa. Minä ajan, Jesse selaa osakkeita ja aivopesee minua avaamaan tilin Nordnetiin. Tunnen, että kohta annan periksi. Ratisa on hyvä olla, ja Verkkokaupasta ostettu kokis maistuu vapaa-päivältä. Takapenkit on kaadettu, että tv mahtui sisään.

– Nyt on sen kokonen, että se näkee polkea ja katsoa tekstitykset.

– Mä valmistauduin syömään sun äidin ruokia ja pidin mahan tyhjänä, Jesse sanoo Koivukylän kohdalla.

– Sillä on vesikatkos, ei se tee.

– Hyvä, Jesse sanoo. Katsahtaa minuun. – Tai siis, harmi.

Parkkeeraan auton äidin pienkerrostalon viereen hiekalle.

– Ota sä tosta niin mä otan tästä, Jesse sanoo ja avaa peräkontin.

Kannamme pakettia yhdessä kahvoista.

– Ainiin, äidillä vaihtui lukot joulun jälkeen, muistan puoli-matkassa alaovelle.

– Sulla ei oo avaimia?

– Eiku ainiin, onhan mulla koodi, ootas.

Pengon puhelimen esiin ja sieltä koodin. Pling, sanoo älylukko, ja me ollaan rappukäytävässä. Sen nuhjuinen haju ei sovi hienoon älylukkoon, mutta toivon, ettei Jesse ajattele sitä.

– Kyllä sun äiti nyt ilahtuu ja, Jesse aloittaa, mutta hiljennän hänet.

Hiivimme äidin kerrokseen, ja minä asetun Jessen kehotuksesta järjettömän kokoisen paketin eteen. Jännää, Jesse ilmeilee. Avaan oven avaimella ja huudan:

– Moi!

Äiti tulee vastaan.

– Terve, terve, mitä?

Äidin kasvot menevät ihan tilttiin ja silmät ympyröiksi.

– Mitä ihmettä, hän toistelee. Äiti tuijottaa pakettia, joka on ilmestynyt hänen asuntoonsa ja liikkuu nyt kohti olohuonetta.

– Sun telkkari on niin vanha ja puhelin prakaa, niin me päätettiin ostaa sulle uus telkkari, huohotan samalla kun vedän risto reippaana Jesseä ja pakettia olohuoneeseen.

Laskemme hoikan paketin olohuoneen varasängylle kyljelleen.

– Mitä ihmettä. Mitä ihmettä.

– Täällä on valmiiks sisäänrakennettuna ohjelmavalikossa se Yle Areena, niin nyt sun on helppo katsoa ja polkea. Ei tarvii chromecastejäkään.

Syön subia olohuoneen sohvalla ja katson kun Jesse asentaa televisiota. Äiti olisi halunnut säilyttää vanhan television, mutta minä siirsin monsterin vaatekaapin ja seinän väliseen rakoon piiloon. Peiteltiin se äidin kanssa yhdessä pitsilakanalla.

– Ettei vie kato valoa pois. Ikkunoita on vähän, niin ettei olisi valon tiellä sun makkarin pöydällä.

– Hyvä idea, äiti sanoi arastellen.

Äiti on tuonut minulle kristallikulhossa pikkutomaatteja ja Jesselle soijakahviproteiinijuoman. Jesse kehuu juomaa. Minä ilmeilen, että voin juoda juoman salaa, kun äiti menee vessaan. Jesse ei ole koskaan juonut kahvia. Vähän tuntuu kivalta, että nyt hänen ehkä täytyy.

Kaikki on niin pientä. Jesse on suuri olohuoneessa. Ja televisio, oi herran luoja. Ehkä olisi sittenkin pitänyt ostaa pienempi. Äiti istuu olohuoneen sängyllä kädet sylissänsä. Jesse äheltää johtojen kanssa ja pyyhkii tv-tason pölyjä housuihinsa.

– Voi että odotas, äiti sanoo ja pujottelee sängyn, sohva-pöydän, kirjahyllyn ja paperimassaisen vihreän kaktuksen välistä keittiöön ja palaa kostutettujen talouspapereiden kanssa.

– Voinko auttaa? kysyn.

– Ei, syö vaan, Jesse sanoo. He pyyhkivät yhdessä tasoa. Minä istun sohvalla. Kuolleen Prinssi-koiran pikkuruinen urna on ikkunalaudalla, vieressä Jackie Chanin kung fu -patsas.

Olohuone on vanhojen tavaroiden hautausmaa.

– Niihin kaikkiin pääsee nyt tällä nappulalla. Se on Koti, Jesse selittää ja näyttää kaukosäätimen nappeja. Istumme kaikki nyt kolmistaan Rocky-sohvalla, Jesse keskellä.

– Miksi tässä on tämä valmiina?

– No, se onkin, Jesse sanoo äidille. – Yle Areena ja ne muut ei ole tässä nappuloina valmiina, mutta Netflix on varmaan sponsoroinut Samsungia ja saanut tähän oman napin.

– Aha joojoo.

– Opetellaan ensin nämä muut. Koti avaa tämän alareunan.

– Alareuna.

– Kyllä. Nyt kun sä painat Kodin, sinne tulee noi ikonit –

– Näen.

– Ja näillä nappuloilla liikutaan edestakaisin.

– Aha joojoo, näinkö?

– Hyvä!

– Näätkö sä, toi mikä tuolla valitsee, puutun. Jesse katsahtaa minuun. Vaikenen ja siirryn reunemmas.

– Alhaalta nousee vähän isommaksi? äiti sanoo.

– Kyllä.

– Liikupa vähän valikossa, puutun taas. Tekisi mieli ottaa kaukosäädin äidin kädestä. Jesse on rauhallinen. Nyt en enää puutu, päätän ja keskityn subiini.

Jesse jatkaa lempeällä, tasaisella äänellä perhdytystä. Ei her-

mostu, ei yritä nopeuttaa. On vain.

– Jes nyt se meni tosi hyvin, Jesse sanoo hetken päästä. – Nyt kokeillaan. Mä vähän kiusaan sua. Teen tällasen testin.

– Mh, äiti sanoo iloisesti. Jesse palauttaa ruudun alkutilaan ja käskee äitiä etsimään HBO:n.

– Oho. Tästä? äiti sanoo. – Eikun tosta huumista. Eikun, tosta.

– Juuri siitä.

Hetken on hiljaista.

– Eiku menin ohi, toi HBO ei tule isoksi.

– Sen tausta on musta, niin ei näy, Jesse sanoo ja jatkaa, – hyvä! Näin vaan löysit HBO:n helposti! Kokeillaan vielä kerran, kiusaan vielä.

– Selvä!

– Noniin kato, susta on tullut ammattilainen.

Äiti kikattaa. Pureskelen leipää, ja kaksikon pulina pitää minulle seuraa taustalla. He ovat löytäneet toisensa. Näen television heijastuksesta, että he ovat kallistuneet toisiaan kohti.

– Nyt sulle on ekstratehtävä, mennään Netflixiin.

– Oota mä haen toiset lasit, äiti sanoo ja pujottelee huonekalujen välistä. Mennessään hän huutaa: – Tunnen itseni niin degeneroituneeksi. Jesse ja äiti nauravat yhdessä.

– Hauskaa tämmönen, äiti sanoo.

Subi on loppu. Kahdenkymmenen minuutin jälkeen koulutus on ohi. Äiti on nuorentunut kaksikymmentä vuotta.

– Oi miten hyvin näkyy! äiti sanoo. Hellyttävää. Hän on avannut HBO:n ja selaa ohjelmia.

– Tästä ohjelmasta näen eron, tuo majakin näkyy niin selvästi. Häkellyttävä.

– Jos nyt haluat pois, muistatko miten oli? Jesse kysyy.

– Se oli se returni.

– Kyllä. Se oli se returni.

Äiti heittää meidät autollaan isän luo, muutaman kilometrin päähän. Matkalla suunnitellaan, milloin Jessen vanhemmat tulisivat käymään hänen luonaan.

– Voisin näyttää albumista kuvia sinusta lapsena, äiti sanoo.
– Tuolla on Kuuskulma, muistatko, siellä ennen asuttiin, äiti osoittelee minulle ja Jesselle lapsuusmaisemiani. Koulu, koira-puisto, isän yksiö, urheilukenttä, surullinen maisema toisensa jälkeä vilahdaa ohi. Nyt en itke.

Lapsuus oli ihanaa, kunnes ei enää ollut.

Isällä soi rokki ja liha tirisee pannulla.

– Mä käyn vessassa, huudan ja kuulen, kuinka Jesse ja isä kuhertelevat jo yläkerrassa.

Istun alakerran vessassa ja katson viikattuja ja silitettyjä pyyhkeitä tasolla. Lena varmaan. Käyn kurkkaamassa saunan ja suihkun. Lattialämmitys tuoksuu. Mietin äitiä, joka ajaa yksin takaisin kotiin. Varmaan kaupan kautta. Ajatus sattuu kurkussa. Pitää itkeä nopeasti, etteivät miehet ihmettele.

– Joo olen nähnyt kolme kertaa nämä liveinä, isä sanoo, kun tulen yläkertaan. Seinän kokoisessa taulu-tv:ssä on auki YouTube. Jesse syö isän paistamaa lihaa ja perunoita. Vankilaruokaa, isä vit-sailee. Istun itsekin pöydän ääreen.

– Sinulle en edes tarjoa, isä sanoo.

– Kyllä mä haluan, otan kohta.

– Tietenkin, isä sanoo ja halaa.

– Viimeksi olin niin vitun kännissä, että minut vietiin putkalle, isä jatkaa. Hän seisoo kaukosäädin kädessä t-paidassa. En koskaan totu siihen, että hän puhuu suomea ja kiroilee. Jesse nauraa. Minua hävettää.

Ruokapöydän alla on bassosubbari, ja se resonoi sukassani.

– Enää en käy keikoilla, kun säärittää kun ei ne enää osaa. Surullinen näky.

Miehet katsovat koripalloa, ja minä katson, kun he katsovat. Heillä on mukavaa. Isä kiroilee venäjäksi, kun Petteri Koposen kolmonen kolahtaa viime sekunnilla takarautaan.

– Ei voi olla, ei voi, hän huutaa ja pomppaa pystyyn.

Jesse nauraa. Hymyilen ja lähetän Lenalle kuvan kaksikosta.

Lena on hyvillään. Hän on isän vaimo. Harvoin olemme täällä samaan aikaan.

– Mitä voisit ystävänä sinuun vielä ahtaa, isä vitsailee Jesselle ja nousee penkomaan seinän kokoista jääkaappia.

– Mitä vain, Jesse vastaa ja ottaa hyvällä ruokahalulla omenapiirakkapalan ja teetä.

”Oli ihana nähdä, nähdään pian kunnolla ajalla”, kirjoitan äidille sohvalta viestin.

Äiti vastaa ihmettelevänsä televisiota ja olevansa iloinen. ”Kiitos laululeivoseni”, hän kirjoittaa.

Vastaan sydämellä, ja isän pihvi alkaa mouruta vatsassa.